

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1277/19-J

Název	Základní škola a Mateřská škola Valeč
Sídlo	675 53 Valeč 222
E-mail	zsvalec@zsvalec.cz
IČ	70 284 440
Identifikátor	600 122 069
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Lenka Kohoutová
Zřizovatel	Obec Valeč
Místo inspekční činnosti	Valeč 222
Termín inspekční činnosti	2.–4., 7. a 10. října 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného podle školních vzdělávacích programů v souladu s § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost byla provedena v souladu s § 174 odst. 6 školského zákona na základě podnětu.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Valeč (dále škola) vykonává v souladu se zápisem v rejstříku škol a školských zařízení činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny-výdejny.

Ke dni inspekční činnosti škola vzdělávala ve dvou třídách mateřské školy 48 dětí, z nichž 13 plnilo povinné předškolní vzdělávání, a v devíti třídách základní školy 156 žáků. Čtyři děti měly odklad povinné školní docházky, ze 14 žáků s potřebou podpůrných opatření 2. až 4. stupně se jich sedm vzdělávalo podle individuálních vzdělávacích plánů. Počet vzdělávaných dětí a žáků od poslední inspekční činnosti vzrostl. Počet žáků přestupujících do školy převyšuje počet žáků odcházejících do jiných škol. Ve dvou odděleních školní družiny se vzdělávalo 60 účastníků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy, která je ve funkci od 1. 8. 2018, vychází z koncepce vypracované ke konkurznímu řízení. Tato koncepce se však soustředí na základní školu, ostatní činnosti zmiňuje okrajově nebo vůbec. Ze stanovených cílů pro základní školu se podařilo zavést výuku anglického jazyka od prvního ročníku. Nedostatkem organizace je nedůsledná aplikace formálně stanovených organizačních a kontrolních mechanismů. I přes zavedení nových informačních kanálů (školní elektronická pošta, elektronický informační systém) občas selhává komunikační systém a nereaguje vždy na skutečné potřeby školy. Při plánování aktivit, např. mezi mateřskou a základní školou, chybí vzájemné konzultace. Plnění delegovaných kompetencí není důsledně vyžadováno, kontrolováno a vyhodnocováno a nejsou přijímána účinná opatření. Na základě osobních rozhovorů a vyhodnocení dotazníků bylo zjištěno, že někteří zaměstnanci neprojevují dostatečnou vůli a ochotu ke změnám a dohodě a ředitelka školy ne vždy uplatňuje efektivní komunikaci se svými podřízenými.

Reálnou vizi mateřské školy zformulovali její pedagogové bez účasti nejužšího vedení školy (ředitelky a její zástupkyně). Daří se jí naplňovat jak v oblasti vytváření podmínek, tak v realizaci vzdělávacího procesu. Nedodržování pravidel výkonných kompetencí vedoucí učitelkou mateřské školy vedlo ke zhoršení účelné komunikace s nejužším vedením, a v důsledku i ke zhoršení spolupráce mezi mateřskou a základní školou. Závěrečné hodnocení mateřské školy za školní rok 2018/2019 vypracované vedoucí učitelkou mateřské školy nebylo nejužšímu vedení školy vůbec poskytnuto k využití.

Kontrolní činnost nejužšího vedení školy je plánována a dobře realizována v oblasti monitorování kvality základního vzdělávání, např. formou hospitací, směrem k mateřské škole je zpětná vazba nedostatečná. V rámci mateřské školy spolupráce, předávání zkušeností, poznatků z dalšího vzdělávání, podpora začínající učitelky formou vzájemných hospitací fungují dobře, což mělo pozitivní dopad na kvalitu výuky.

K obměně pedagogického sboru došlo bezprostředně po jmenování nové ředitelky školy, kdy několik pedagogů ukončilo z vlastního rozhodnutí pracovní poměr, ještě než začala funkci vykonávat. V následujícím období docházelo ke změnám v souvislosti s potřebou zajistit vzdělávání za pedagogy, kteří např. byli dlouhodobě nemocní. Přibližně 70 % současných pedagogických pracovníků (včetně asistentů pedagoga) pracuje ve škole po celou dobu funkčního období současné ředitelky školy. Absence odborné kvalifikovanosti jediného pedagogického pracovníka nemá negativní vliv na kvalitu vzdělávání. Další vzdělávání učitelů mateřské i základní školy je koncipováno v souladu s potřebami školy, zaměřením pedagogů a také na základě hodnotících pohovorů s nimi.

Dobré materiální podmínky umožnily vytvořit funkční a inspirativní prostředí podporující kvalitní naplňování školních vzdělávacích programů. Inovace počítačové učebny zkvalitnila výuku informatiky. Zřízením školního serveru došlo ke zlepšení přenosu wifi signálu, což se pozitivně projevuje při využívání internetu ve výuce. Vybavení sedmi učeben základní i mateřské školy interaktivními tabulemi zefektivnilo přípravu dětí k povinnému vzdělávání a výuku v základní škole.

Škola vyvíjí úsilí k získávání dalších finančních zdrojů k podpoře kvality vzdělávání. Realizován byl např. projekt Šablony pro Základní školu a Mateřskou školu Valeč, v jehož rámci probíhalo školení pedagogů, doučování žáků ohrožených školním neúspěchem, organizování čtenářského klubu, klubu zábavné logiky a deskových her a spolupráce se zákonnými zástupci.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací nabídka v mateřské škole byla dětem obsahově blízká, přizpůsobená složení třídy, a diferencovaná např. pro děti s odloženou povinnou školní docházkou nebo s potřebou podpůrných opatření. Organizace provozu a průběhu vzdělávání umožňovala vyváženost a provázanost spontánních a řízených aktivit.

Široká nabídka poutavých činností působila na všechny smysly. Vedla děti k tvořivosti, umožňovala jim zkoumat, objevovat, volit vlastní postupy s využitím pestrých didaktických pomůcek. Patříčná pozornost byla věnována vývojovým zvláštnostem a individuálním charakteristikám dětí, zvláště jejich emocionálním a sociálním potřebám. Stanovení třídních pravidel se kladně odráželo ve vzájemných vztazích mezi dětmi a dospělými. Děti měly možnost vyjádřit vlastní myšlenky, seznámit se s denním tématem a společně shrnout předchozí poznatky a zkušenosti. Menší pozornost byla věnována postojům. Při volné hře využívaly děti ve velké míře konstruktivní a manipulační hry, které účinně rozvíjely oblast hrubé a jemné motoriky, fantazii a technické dovednosti.

Průběžně i po ukončení činností děti hodnotily, jak se jim pracovalo, které činnosti je nejvíce zaujaly, kdo jim v práci pomohl nebo poradil, co nového se naučily. Učitelky tak vhodným způsobem podporovaly rozvoj slovní zásoby, souvislého vyjadřování a kultivaci sociálních vztahů. Ukazovaly jim souvislost toho, co se naučily ve škole, s reálnými situacemi každodenního života. Užívaly metody a formy práce, které dětem pomáhaly vytvářet pozitivní vztahy, učily je spolupracovat, přijímat a uzavírat kompromisy.

Při výuce na prvním stupni základní školy se vyučujícím dařilo žáky průběžně motivovat k aktivní práci během celé vyučovací jednotky. Střídání vhodných metod a forem a využití názorných pomůcek podpořilo efektivní procvičování i získávání znalostí a dovedností. Účelná práce s chybou umožňovala žákům prohlubovat kompetence k řešení problému. Žáci projevovali vyspělé sociální chování, učitelé důsledně vyžadovali dodržování nastavených pravidel a respektující přístup ke spolužákům. V rámci individuální podpory žáků s potřebou podpůrných opatření a žáků nadanějších bylo učivo vhodně diferencováno. Příkladně byly využívány příležitosti k sebehodnocení žáků a hodnocení práce ve skupině.

Sledované vyučovací hodiny jazyků včetně českého a společenskovedních předmětů na druhém stupni základní školy probíhaly v pozitivní pracovní atmosféře s jasně stanoveným vzdělávacím cílem. Zvolená struktura hodin, vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky a žáky navzájem, použité formy a metody práce vedly k dosažení tohoto cíle. Ne všichni žáci však projevovali potřebnou aktivitu. Žáci často pracovali s textem jako zdrojem informací či v souvislosti se zadanými úkoly. Příležitosti k rozvoji různých kompetencí byly využity s rozdílnou kvalitou. Spíše ojedinělá byla velmi kvalitně realizovaná skupinová práce, během které žáci zpracovávali informace z různých zdrojů,

měli možnost prezentovat výsledek své práce a sledovat jeho využití při výkladu v další části hodiny. Příkladné využití literárního textu jak pro rozvoj čtenářských dovedností, tak cíleně pro rozvoj žákovských postojů bylo rovněž výjimečné.

Promyšlená koncepce vyučovacích hodin matematiky, informatiky a přírodovědných předmětů na druhém stupni základní školy přispívala k naplňování stanovených vzdělávacích cílů a většinou i naplánovaného obsahu. Žáci byli vhodně vedeni k systematické práci a logickému odvozování souvislostí. Účelně bylo využito příhodných situací k nastolení problémových otázek a vedení žáků k řešení konkrétních problémů. Díky využití didaktických pomůcek, popř. didaktické techniky byla výuka názorná. Ve většině hodin měli žáci možnost pracovat samostatně, k rozvoji kooperativní kompetence v rámci skupinové práce nebo práci ve dvojici dostávali příležitost ojedinele. V průběhu hodin poskytovali vyučující žákům potřebnou individuální podporu. Většina hodin byla shrnuta pouze učiteli, včetně zhodnocení práce žáků.

Rozdílně byla nastavena spolupráce vyučujících s asistenty pedagoga. Většinou poskytovali asistenti pedagoga žákům s potřebou podpůrných opatření účelnou podporu. V příhodných situacích pracovali i s ostatními žáky, a učitelé tak měli možnost pracovat individuálně s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Nedostatečné zkušenosti některých z nich se odrazily v několika hodinách v neefektivní spolupráci s učitelem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň dosahovaných výsledků vzdělávání dětí odpovídá školním očekávaným výstupům. V rámci inspekčních hospitací přiměřeně k věku a individuálním možnostem zvládaly vztahové, pracovní i hygienické návyky. Dokázaly provázat jednotlivé poznatky s reálným životem, vyvinout úsilí a soustředit se delší čas na činnost a její dokončení včetně úklidu pracovního místa. Chovaly se zdvořile, kamarádsky, byly zvědavé a s chutí plnily zadané úkoly. Dobře zvládaly sebeobsluhu a byly samostatné.

Velmi přínosné je zařazování prožitkového učení na školní zahradě, jejíž vybavení umožňuje rozvoj fyzické zdatnosti a volných vlastností prostřednictvím hry, učení a práce. Rozvoj přírodovědné gramotnosti podporovalo experimentování, cílené pozorování, péče o květiny a práce s přírodninami, ovocem a zeleninou např. v rámci Dne dětí. Získané kompetence vedou k ohleduplnému a odpovědnému jednání vůči okolnímu prostředí, podněcují k citlivému a zodpovědnému přístupu k ochraně přírody.

Mateřská škola průběžně uplatňuje ucelený systém k získávání aktuálních informací o výsledcích vzdělávání každého dítěte a zjištěnými výsledky se dlouhodobě cíleně zabývá. Dokáže podle potřeby přijímat efektivní opatření ke zlepšování kvality výuky a pro tvorbu individuálních vzdělávacích plánů nebo plánů pedagogické podpory. Účinnost přijatých opatření vyhodnocují učitelky v rámci jednotlivých tříd. Zhoršená spolupráce se základní školou neposkytuje mateřské škole dostatečnou zpětnou vazbu o kvalitě získaných předpokladů pro úspěšné pokračování v základním vzdělávání.

Ředitelka nově ustanovila metodické sdružení a předmětové komise, s cílem vést pedagogy ke vzájemné komunikaci a předávání informací v rámci základní školy. Práce těchto orgánů zatím není dostatečně efektivní. Při jednání některých dochází k řešení pouze organizačních záležitostí, jiné konstatují výsledky žáků včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Ke sdílení osvědčených metod a forem práce dochází spíše ojedinele, společné strategie ke zlepšování výsledků stanovovány nejsou, interní testování neprobíhá. Z externího testování vyplývá postupné mírné zlepšování výsledků. Od školního roku 2014/2015, kdy bylo u několika tříd v předmětech matematika, český jazyk a anglický jazyk konstatováno nedostatečné využívání studijního potenciálu žáků, došlo k pozitivnímu

kvalitativnímu posunu. Ve školním roce 2018/2019 bylo zjištěno optimální využívání studijního potenciálu, přičemž si žáci v testovaných předmětech matematika a český jazyk udrželi nadprůměrné výsledky (anglický jazyk testován nebyl).

Všestranný rozvoj dětí a žáků je podporován řadou aktivit konaných mimo školu. Jedná se např. o lyžařský a plavecký výcvik, dopravní výchovu, sportovní a vědomostní soutěže, exkurze s kulturní a poznávací tematikou, divadelní představení. Vysoký počet výjezdů v mateřské škole však může znamenat zvýšenou zátěž zejména pro nejmladší děti.

Rozšíření týmu školního poradenského pracoviště ve školním roce 2018/2019 a přerozdělení kompetencí pozitivně ovlivnilo funkčnost poradenství. Pedagogové společně identifikují potřeby podpůrných opatření žákům a efektivně spolupracují se školskými poradenskými zařízeními. Výchovná poradkyně pravidelně předává pedagogům aktuální informace o speciálních vzdělávacích potřebách jednotlivých žáků. Probíhá průběžná kontrola, vyhodnocování účinnosti podpory a stanovování opatření (pedagogická intervence, konzultační hodiny). Funkčnost tohoto systému byla zaznamenána i v hospitovaných hodinách.

V oblasti prevence rizikových jevů je ve škole dlouhodobě nastaven systém preventivních programů, spolupráce s různými organizacemi a zařazování aktivit v rámci výuky i mimoškolní činnosti. Na základě vyhodnocování rizikového chování žáků jsou přijímána adekvátní opatření. V poslední době škola řešila nevhodné chování žáků při vyučování a jejich nedostatečnou přípravu na výuku. Šikanu ani podezření na ni škola v uplynulém školním roce neřešila. Aktuální problém chování žáků a narůstající školní neúspěch v jedné třídě je řešen s využitím intervenčního programu, ve spolupráci s psychologem a zákonnými zástupci. Některá jednání výchovné komise ohledně neúspěšnosti či přestupků v chování žáků však proběhla bez účasti zákonných zástupců. O stanovených závěrech byli informováni, ale jejich absence při jednání snižuje efektivitu tohoto prostředku.

V rámci primární prevence nabízí škola žákům možnost smysluplného využití volného času formou zájmových kroužků. Jejich počet je stabilní, zaměření se obměňuje podle personálních možností školy. Přínosem pro rozvoj sociálních a komunikačních kompetencí je činnost žakovského parlamentu.

Rozvíjena je spolupráce se zákonnými zástupci dětí a žáků. Škola jim nabízí možnost ovlivňovat život školy a spolupodílet se na řešení jejích problémů i na tvorbě dokumentů. Zákonní zástupci tyto možnosti využívají, účastní se společných aktivit (třídní schůzky, neformální setkání, tvořivé dílny, školní besídky, školní akademie). Účelně probíhala také spolupráce s úřadem práce v oblasti kariérního poradenství, školskými poradenskými zařízeními a místními zájmovými organizacemi.

Závěry

Vývoj školy

- Počínaje školním rokem 2019/2020 je výuka anglického jazyka realizována od prvního ročníku základní školy.

Silné stránky

- Zkvalitňování materiálních podmínek vedlo k vytvoření funkčního a podnětného prostředí, což se příznivě projeví v efektivitě výuky v mateřské škole, základní škole i školní družině.

- Účelná organizace výuky na prvním stupni základní školy výrazně přispívá k rozvoji požadovaných kompetencí včetně sebehodnocení a hodnocení práce ve skupině.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Koncepce rozvoje školy není komplexní, zaměřuje se na základní školu, ostatní činnosti jsou zastoupeny minimálně nebo vůbec. V souvislosti s tím se nejužší vedení školy soustředí na řídicí a kontrolní činnost především základního vzdělávání.
- Nedůsledná aplikace formálně stanovených organizačních a kontrolních mechanismů a nedostatky v komunikaci zapříčinily nedostatečnou spolupráci mezi vzdělávacími stupni a s nejužším vedením školy a nedostatečnou zpětnou vazbu mateřské školy.
- Plnění delegovaných kompetencí není důsledně vyžadováno, kontrolováno a vyhodnocováno, popř. nejsou přijímána účinná opatření, což má negativní vliv např. na rozvoj komunikace a vzájemné spolupráce.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Stanovit koncepci rozvoje školy, která přiměřeně postihne všechny činnosti organizace.
- Důsledně dodržovat nastavený organizační a kontrolní systém, vyžadovat plnění delegovaných kompetencí, zlepšit vzájemnou komunikaci, v případě nedostatků přijímat účinná opatření.
- Zajistit funkční systém řízení mateřské školy, včetně poskytování efektivní zpětné vazby. Do kontroly kvality poskytovaného vzdělávání zahrnout hospitační činnost předškolního vzdělávání.
- Jednání pedagogických rad a metodických orgánů směřovat k nastavování účinných strategií pro zlepšování výsledků vzdělávání dětí a žáků s cílem zamezit formalismu, dbát na důsledné a pravidelné vyhodnocování účinnosti již přijatých opatření (např. vyhodnocovat důvody problematického chování dětí a žáků), aktualizovat evaluační mechanismy (záznamy v pedagogické diagnostice).
- Nastavit přiměřený počet výjezdů v mateřské škole s ohledem na přínos k naplňování školního vzdělávacího programu i s ohledem na zvýšenou zátěž zejména nejmladších dětí.
- Předávat si vzájemně zkušenosti a příklady dobré praxe, např. s využitím vzájemných hospitací.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti, přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepce rozvoje školy, Základní škola a Mateřská škola Valeč, okres Třebíč, ze dne 13. 4. 2018
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 26. 9. 2019
3. Organizační řád základní školy, čj. 5/2019, s účinností od 1. 2. 2019
4. Roční plán školy, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
5. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Na farmě, s účinností od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2021
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola zdravého rozumu, ze dne 1. 9. 2018
7. Školní vzdělávací program školní družiny, s platností od 1. 9. 2019
8. Školní řád mateřské školy, s účinností od 2. 9. 2019
9. Školní a klasifikační řád, čj. 9/2019 ŘZŠ, s platností od 2. 9. 2019
10. Vnitřní řád školní družiny, s účinností od 1. 9. 2019
11. Vnitřní řád školní jídelny, ze dne 1. 9. 2018
12. Seznam pracovníků školy, leden, červen a prosinec 2018, únor, červen a září 2019
13. Školní matrika
14. Třídní knihy, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
15. Žákovské knížky ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020
16. Rozpis dozorů ve školním roce 2019/2020
17. Rozvrhy hodin, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
18. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků
19. Plán kontrolní činnosti a hospitací, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
20. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, čj. 4/2019, s platností od 1. 2. 2019
21. Přehled absolvovaných akcí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
22. Zápis z jednání pedagogických rad, provozních porad a porad vedení, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
23. Zápis z jednání metodického sdružení a předmětových komisí, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
24. Hospitační záznamy, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
25. Závěrečné hodnocení Mateřské školy Valeč, školní rok 2018/2019
26. Pedagogická diagnostika, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
27. Zápis o poučení dětí o bezpečnosti v i mimo mateřskou školu, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
28. Seznam kroužků, školní roky 2015/2016 až 2019/2020
29. Dokumentace žáků s potřebou podpůrných opatření
30. Minimální preventivní program pro školní rok 2018/2019, ze dne 25. 9. 2019
31. Kniha úrazů, vedená od 2. 9. 2008
32. Dokumentace ke školnímu stravování
33. Výroční zpráva o činnosti školy za období školního roku 2017/2018, ze dne 15. 10. 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ludmila Dobalová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Ludmila Dobalová v. r.

Mgr. Eva Bekeová, školní inspektorka

Eva Bekeová v. r.

PhDr. Ludmila Slánská, školní inspektorka

Ludmila Slánská v. r.

Mgr. Eva Šimečková, odbornice na předškolní
a základní vzdělávání

Eva Šimečková v. r.

Ing. Hana Vejvodová, kontrolní pracovnice

Hana Vejvodová v. r.

V Jihlavě 30. 10. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Lenka Kohoutová,
ředitelka školy

Lenka Kohoutová v. r.

Ve Valči 14. 11. 2019